EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 29.5.2013
COM(2013) 356 final

Suositus

NEUVOSTON SUOSITUS

Viron vuoden 2013 kansallisesta uudistusohjelmasta

sekä samassa yhteydessä annettu Viron vuosien 2012–2017 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto

{SWD(2013) 356 final}

Suositus

NEUVOSTON SUOSITUS

Viron vuoden 2013 kansallisesta uudistusohjelmasta

sekä samassa yhteydessä annettu Viron vuosien 2012–2017 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 121 artiklan 2 kohdan ja 148 artiklan 4 kohdan,

ottaa huomioon julkisyhteisöjen rahoitusaseman valvonnan sekä talouspolitiikan valvonnan ja yhteensovittamisen tehostamisesta 7 päivänä heinäkuuta 1997 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97[1] ja erityisesti sen 5 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen[2],

ottaa huomioon Euroopan parlamentin päätöslauselmat[3],

ottaa huomioon Eurooppa-neuvoston päätelmät,

ottaa huomioon työllisyyskomitean lausunnon,

on kuullut talous- ja rahoituskomiteaa,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Eurooppa-neuvosto hyväksyi 26 päivänä maaliskuuta 2010 Euroopan komission ehdotuksen, jolla käynnistetään uusi kasvu- ja työllisyysstrategia, Eurooppa 2020. Strategian lähtökohtana on tehostaa talouspolitiikan koordinointia, ja siinä keskitytään avainalueisiin, joilla tarvitaan toimia, jotta voidaan parantaa Euroopan mahdollisuuksia vauhdittaa kestävää kasvua ja lisätä kilpailukykyä.

(2) Neuvosto antoi 13 päivänä heinäkuuta 2010 komission ehdotusten perusteella suosituksen jäsenvaltioiden ja unionin talouspolitiikan laajoista suuntaviivoista (2010–2014) ja hyväksyi 21 päivänä lokakuuta 2010 päätöksen jäsenvaltioiden työllisyyspolitiikan suuntaviivoista[4]. Yhdessä nämä muodostavat ns. yhdennetyt suuntaviivat. Jäsenvaltioita kehotettiin ottamaan yhdennetyt suuntaviivat huomioon kansallisessa talous- ja työllisyyspolitiikassaan.

(3) Valtion- ja hallitusten päämiehet hyväksyivät 29 päivänä kesäkuuta 2012 kasvu- ja työllisyyssopimuksen, joka toimii johdonmukaisina puitteina kansallisen, EU:n ja euroalueen tason toimille kaikkia mahdollisia keinoja, välineitä ja politiikkoja käyttäen. He päättivät toimista, jotka on toteutettava jäsenvaltioiden tasolla, ja

[1] EYVL L 209, 2.8.1997, s. 1.
[2] COM(2013) 356 final.
[3] P7_TA(2013)0052 ja P7_TA(2013)0053.
[4] Neuvoston päätös 2013/208/EU, annettu 22 päivänä huhtikuuta 2013.

ilmaisivat erityisesti täysimääräisen sitoutumisensa Eurooppa 2020 -strategian tavoitteiden saavuttamiseen ja maakohtaisten suositusten täytäntöönpanoon.

(4) Neuvosto antoi 6 päivänä heinäkuuta 2012 suosituksen Viron vuoden 2012 kansallisesta uudistusohjelmasta ja lausunnon Viron vuosien 2011–2015 tarkistetusta vakausohjelmasta.

(5) Komissio hyväksyi 28 päivänä marraskuuta 2012 vuotuisen kasvuselvityksen[5]. Tästä alkoi vuoden 2013 talouspolitiikan EU-ohjausjakso. Komissio hyväksyi niin ikään 28 päivänä marraskuuta 2012 makrotalouden epätasapainon ennalta ehkäisemisestä ja korjaamisesta annetun asetuksen (EU) N:o 1176/2011 perusteella varoitusmekanismia koskevan kertomuksen[6], jossa se katsoi, että Viro ei kuulu niihin jäsenvaltioihin, joista laadittaisiin perusteellinen tarkastelu.

(6) Eurooppa-neuvosto hyväksyi 14 päivänä maaliskuuta 2013 rahoitusvakauden varmistamisen, julkisen talouden vakauttamisen ja kasvun vauhdittamisen painopisteet. Se korosti, että on tarpeen jatkaa eriytettyä, kasvua edistävää julkisen talouden vakauttamista, palauttaa normaalit luotonannon edellytykset, edistää kasvua ja kilpailukykyä, puuttua työttömyyteen ja kriisin sosiaalisiin seurauksiin sekä nykyaikaistaa julkishallintoa.

(7) Viro toimitti vuosia 2012–2017 koskevan vuoden 2013 vakausohjelmansa ja vuoden 2013 kansallisen uudistusohjelmansa 30 päivänä huhtikuuta 2013. Ohjelmat on arvioitu samaan aikaan, jotta niiden keskinäiset yhteydet on voitu ottaa huomioon.

(8) Neuvosto on neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97 mukaisen vuoden 2013 vakausohjelman arvioinnin perusteella sitä mieltä, että julkisen talouden kehitysarvioiden perustana oleva makrotalouden skenaario on realistinen vuosien 2013–2014 osalta, jolloin BKT:n kasvun odotetaan olevan keskimäärin noin 3,3 prosenttia. Komission kevään 2013 talousennusteen mukaan kasvu on 3,5 prosenttia vuosina 2013–2014. Viron julkisen sektorin alijäämä oli 0,3 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2012. Ohjelmassa vahvistetaan aiemmin asetettu keskipitkän aikavälin tavoite, joka on rakenteellinen ylijäämä. Tämä tavoite ylittää vakaus- ja kasvusopimuksen mukaisen tavoitteen. Koska Viron julkisen talouden rakenteellinen rahoitusasema oli ylijäämäinen vuonna 2012, Viro saavutti keskipitkän aikavälin tavoitteensa vuotta aikaisemmin kuin mitä edellisessä ohjelmassa ennakoitiin. Vakausohjelmassa esitetyn julkisen talouden strategian tavoitteena on varmistaa tasapainoista kasvua tukeva kestävä finanssipolitiikka pysymällä keskipitkän aikavälin tavoitteessa samalla kun varmistetaan riittävät finanssipoliittiset puskurit ja kevennetään työn verotusta. Suunniteltu alijäämä, 0,5 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2013, korjautuu ohjelman mukaan ennustejaksolla niin, että tasapaino saavutetaan vuonna 2014 ja ylijäämä sen jälkeen. Uudelleenlasketun rakenteellisen rahoitusaseman yleisarvioinnin, johon sisältyi menojen kasvun vertailuarvon analyysi, perusteella Viro ei poikkea merkittävästi keskipitkän aikavälin tavoitteesta vuonna 2013 ja palaa rakenteelliseen ylijäämään vuonna 2014. Velkasuhde on reilusti alle 60 prosenttia suhteessa BKT:hen, ja ohjelman mukaan on todennäköistä, että se supistuu vuoden 2013 jälkeen ja on noin 9 prosenttia vuosina 2015–2016. Viro aikoo ottaa käyttöön rakenteellista rahoitusasemaa koskevan säännön vuonna 2013 talous- ja rahaliiton vakaudesta, yhteensovittamisesta sekä ohjauksesta ja hallinnasta tehdyn sopimuksen mukaisesti. Tätä sääntöä olisi täydennettävä

[5] COM(2012) 750 final.
[6] COM(2012) 751 final.

vahvistamalla monivuotisten menotavoitteiden sitovaa luonnetta heti kun talousarviosääntö on hyväksytty.

(9) Työmarkkinoista voidaan todeta, että vaikka työllisyys paranee, jäljellä on yhä kasvua hidastavia pullonkauloja, kuten jatkuva nuoriso- ja pitkäaikaistyöttömyys, ammattitaidon kysynnän ja tarjonnan kohtaamattomuus, kasvava työvoimapula, mukaan lukien työvoiman supistuminen pitkäaikaisten terveysongelmien vuoksi. Sosiaaliturvajärjestelmästä olisi tehtävä joustavampi ja kohdennetumpi, ja sen olisi tarjottava tukipalveluja ja kannustimia työttömille ja niille, jotka eivät ole työelämässä mutta jotka voisivat työllistyä uudelleen. Aktivointitoimenpiteitä olisi myös vahvistettava siten, että ne tavoittavat niitä eniten tarvitsevat. Perhepoliittisten menojen kustannustehokkuutta olisi parannettava ilman talousarviovaikutuksia, mukaan lukien perhe-etuuksien rahoituksen kohdentaminen uudelleen tehokkaampiin toimenpiteisiin, kuten lastenhoitopalvelut, joilla olisi myönteinen vaikutus naisten työllisyyteen. Alueiden talouskehitystä olisi edistettävä koordinoidummalla tavalla näkyvämpien tulosten aikaansaamiseksi.

(10) Viro on osittain pannut täytäntöön koulutusta koskevan suosituksen vuodelta 2012: korkeakoulutuksen uudistus hyväksyttiin vuonna 2012, ja uusi kattava ammattikoulutusuudistus on tarkoitus hyväksyä vuonna 2013. Erityistä huomiota on kiinnitettävä työmarkkinaosapuolten riittävään osallistumiseen, jotta voidaan varmistaa oppisopimuspaikkojen riittävä määrä ammattikoulutuksessa. Keskiasteen koulutuksen rationalisoitu tarjonta on edelleen tärkeä sitoumus, jota ei ole täytetty. Edelleen suhteellisen korkeaan nuorisotyöttömyyteen on puututtava ottaen huomioon niiden nuorten suuri osuus, joilla ei ole ammattiin tai tutkintoon tähtäävää koulutusta. Matalan taitotason työntekijöiden pääsyä elinikäiseen oppimiseen ei ole vielä riittävästi parannettu ja nuorisotyöttömyyden vähentämiseen tarkoitetut toimenpiteet eivät aina uskottavasti vastaa työmarkkinoiden tarpeisiin. Julkisen tutkimussektorin ja talouselämän välisen yhteyden puuttuminen heikentää jatkuvasti tuottavuuden kasvua ja vaikuttaa Viron kilpailukykyyn. Lisäksi tutkimus- ja innovaatiojärjestelmän kansainvälistäminen ja priorisointi on edelleen haasteellista ottaen huomioon talouden pieni koko.

(11) Viron energiaintensiivisyys on erittäin suuri. Vaikka hallitus on toteuttanut joitain toimenpiteitä, tällaisten hankkeiden toteuttamista on jatkettava ja lisättävä ja enemmän painoa on pantava asuinrakennusten remontointiin. Uusien autojen energiaintensiivisyys on Virossa EU:n suurin, eivätkä kulutusmallit ole muuttuneet polttoaineiden valmisteverojen korottamisesta huolimatta. Ilman lisätoimenpiteitä on epätodennäköistä, että Viro saavuttaa kasvihuonekaasupäästöjä koskevan tavoitteensa, varsinkaan jos liikenne- ja asuntoaloilla ei ryhdytä toimenpiteisiin. Viron energiamarkkinat ovat edelleen suhteellisen eristyneet, sillä rajat ylittävät liittymät eivät ole riittäviä.

(12) Kuntien vastuulle lakisääteisesti kuuluvien palvelujen tarjoaminen on useimmilla aloilla tehotonta. Tämä koskee erityisesti pitkäaikaishoitoa, perheiden tukipalveluja, terveydenhuoltoa, koulutusta ja liikennettä. Syynä ovat kuntien vähäinen hallinnollinen kapasiteetti sekä niiden tulojen ja niille annettujen vastuiden välinen epätasapaino. Paikallishallinnon parantamiseksi ei ole vielä laadittu toteutuskelpoista suunnitelmaa.

(13) Komissio on EU-ohjausjakson osana analysoinut kattavasti Viron talouspolitiikkaa. Se on arvioinut vakausohjelman ja kansallisen uudistusohjelman. Se on ottanut huomioon ei vain niiden merkityksen Viron finanssipolitiikan sekä sosiaali- ja talouspolitiikan

kestävyyden kannalta vaan myös sen, ovatko ne EU:n sääntöjen ja ohjeiden mukaisia, koska unionin yleistä talouden ohjausta on tarpeen tehostaa antamalla EU:n tason panos tuleviin kansallisiin päätöksiin. EU-ohjausjakson yhteydessä annetut komission suositukset ilmenevät jäljempänä esitettävistä suosituksista 1–5.

(14) Neuvosto on tutkinut Viron vakausohjelman tämän arvioinnin perusteella, ja sen lausunto[7] ilmenee erityisesti jäljempänä esitettävästä suosituksesta 1.

(15) Komissio on EU-ohjausjakson osana myös analysoinut koko euroalueen talouspolitiikkaa. Neuvosto on antanut tämän perusteella erityisiä suosituksia jäsenvaltioille, joiden rahayksikkö on euro. Myös Viron olisi varmistettava, että kyseiset suositukset pannaan täytäntöön täysimääräisesti ja oikea-aikaisesti,

SUOSITTAA, että Viro toteuttaisi vuosina 2013–2014 toimia, joilla se

1. noudattaa kasvua edistävää finanssipolitiikkaa ja säilyttää suunnitellusti julkisen talouden rahoitusaseman vakauden varmistamalla, että julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoite saavutetaan ohjelmakauden aikana; täydentää suunniteltua talousarviosääntöä sitovammilla monivuotisilla menosäännöillä keskipitkän aikavälin talousarviokehyksessä ja tehostaa edelleen julkisten menojen käyttöä;

2. parantaa työnteon kannustimia tekemällä eri sosiaalietuusjärjestelmistä keskenään johdonmukaisempia ja lisäämällä etuuksien jakamisen joustavuutta ja kohdentamista; parantaa sosiaalipalvelujen tarjontaa, mukaan lukien lastenhoito, ja lisää perhepolitiikan yleistä tehokkuutta ja kustannustehokkuutta; tehostaa aktivointitoimia, joilla helpotetaan pitkäaikaistyöttömien ja vajaakuntoisuus- ja työkyvyttömyysetuuksia saavien palaamista työmarkkinoille; laatii koordinoidun strategian talouskehityksen edistämiseksi korkeasta työttömyydestä kärsivillä alueilla;

3. jatkaa toimia kehittääkseen koulutusjärjestelmiä työmarkkinoiden tarpeiden ottamiseksi paremmin huomioon esimerkiksi ottamalla toimiin mukaan työmarkkinaosapuolet ja toteuttamalla kohdennettuja toimenpiteitä nuorisotyöttömyyden vähentämiseksi; lisää huomattavasti matalan taitotason työntekijöiden osallistumista elinikäiseen oppimiseen; vahvistaa toimia tutkimus- ja innovaatiojärjestelmien asettamiseksi etusijalle ja niiden kansainvälistämiseksi sekä yritysten, korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten välisen yhteistyön lisäämiseksi;

4. parantaa erityisesti rakennusten ja liikenteen energiatehokkuutta ja lisää ajoneuvoihin ja jätteisiin liittyviä ympäristökannusteita ottamalla käyttöön autoverotuksen ja/tai korottamalla moottoripolttoaineiden valmisteveroja; vauhdittaa rajat ylittävien energiaverkkojen kehittämistä energialähteiden monipuolistamiseksi ja energiamarkkinoiden kilpailun edistämiseksi;

[7] Neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97 5 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

5. tasapainottaa kuntien tulot paremmin vastaamaan paremmin niiden vastuita; parantaa kuntien tehokkuutta ja varmistaa paikallisten julkisten palvelujen tarjonnan laadun.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja